

12

CULTURA
23.11.2012

L'arquitectura modernista és present a bona part de Catalunya, com la casa Navàs de Reus. JUDIT FERNÁNDEZ

ARQUITECTURA MODERNISTA DEL CAMP DE TARRAGONA I LES TERRES DE L'EBRE
Albert Arnavat
& Tate Cabré

Editorial: Diputació de Tarragona (2012)
Pàgines: 130
Preu: 5 euros

ARQUITECTURA XAVIER FERRÉ

Cultura material

La cultura, com a construcció de referents simbòlics, té en l'arquitectura un recurs destacat de síntesi de conjuntures sociohistòriques. L'historiador reusenc Albert Arnavat i la periodista i escriptora Tate Cabré aporten en aquestes tres monografies (*Arquitectura modernista del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre*, *Arquitectura noucentista del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre* i *Arquitectura industrial modernista i noucentista del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre*) –innovadores pel que fa a l'ús explicatiu de les fonts documentals i a l'abast espacial– les derivacions territorials del modernisme i del noucentisme: des del premodernisme neomedieval fins al classicisme.

L'ús de la fotografia com a font historiogràfica ocupa un paper destacat en la circumscripció d'idees estètiques. La imatge, acompanyada d'una explicació sobre l'època que se'n destil·la, cobra especial significat i familiaritza el lector amb les modalitats representatives.

El modernisme i noucentisme arquitectònics –no pas concebuts com a tendències mecànicament delimitades, sinó com a processos evolutius definits a l'alba de la modernitat urbana del segle XIX, però també fins al primer terç del segle passat– disposen des d'ara d'una recerca del tot exhaustiva sobre la seva implantació al Camp de Tarragona i a les Terres de l'Ebre. Aquest extrem territorial és del tot

significatiu perquè per primera vegada es compendien –en les respectives configuracions tipològiques– totes les edificacions civils d'ambdós estils al sud del Principat. Aquesta aportació és fonamental per desfer tòpics. Cal remarcar la vinculació del modernisme i del noucentisme en entorns urbans, però també en contextos rurals. Per aquesta raó, la sistematització de l'arquitectura civil a Tortosa permet de copsar la transformació urbana d'una ciutat essencialment comercial de producció agrària a l'entreforc del vuit-cents i del nou-cents.

El darrer estudi, dedicat a l'arquitectura industrial, també suposa una obertura de noves perspectives d'anàlisi. La ubicació generalitzada d'edificacions socioeconòmiques i comunicatives, i fonamentalment el bastiment dels cellers camptarragonins, a càrrec de Cèsar Martinell, permeten de resseguir l'abast monumentalista –la distribució dels espais– de la producció i transformació enològica. Com a material de suport, doncs, es defineix la territorialització de la dinàmica agrària.

Ambdós autors han explicitat la indefugible dimensió nacional de la història local, l'ampliació de la nòmina de referents arquitectònics que treballaren fora del cap i casal (Domènech i Montaner) o d'autors sobre els quals caldrà aprofundir (Pere Caselles), i han mostrat la relació entre arquitectura i construcció d'àmbits periurbans. Tres textos guiats d'obligada lectura. *